

Tijdschrift voor Tandheelkunde

OCTOBER 1937

XLIV JAARGANG AFLEVERING 10

REDACTIONEEL GEDEELTE

COLLEGIALITEIT

616.314:614.258

Een van de dingen waarin de „business” zich onderscheidt van de „profession” is het feit dat profession niet altijd business kan zijn! Vandaar dan ook, dat iedere „profession” er een ethiek op na houdt, aan welke fatsoensregelen de leden van zulk een beroep zich bijna vanzelfsprekend gebonden weten, omdat zij anders het gevoel van eigenwaarde zouden verliezen, terwijl wellicht de handelswereld nu en dan voor die regelen — niet begrijpend — de schouders ophaalt.

En zoo doen er zich dan ook in het tandheelkundig beroep bijna dagelijks omstandigheden voor, waarin de tandarts rekening heeft te houden met het feit, dat zijn tijd en zijn werk niet of slechts gedeeltelijk zal worden gehonoreerd.

Dit geldt onder meer, wanneer patiënten van collega's zich bij hem melden, omdat de behandelende tandarts ziek of afwezig is.

Met name, wie na een langere vakantie of ziekte terugkeert in de praktijk, vindt een gewoonlijk niet onbeduidende lijst van patiënten die in zijn afwezigheid door anderen tijdelijk zijn behandeld, thans bij hem terugkeeren of weder aan hem worden overgedragen.

De ervaring leert dat de „collegialiteit” over het algemeen weinig te wenschen heeft gelaten; men heeft de patiënten van pijn afgeholpen, eerste hulp verleend en dit gedaan op een wijze, die den ander slechts aangenaam kan zijn. Het mag een enkele maal voorkomen dat men zich wat àl te gemakkelijk

van de behandeling heeft afgemaakt, regel is dit zeer zeker niet.

Toch mag er wel eens op gewezen worden, dat bij het betrachten dezer „collegialiteit”, met alle waardeering voor de hierboven gememoreerde fatsoensbegrippen, nu en dan wel eens over het hoofd wordt gezien dat *niet* de collega in de *eerste* plaats komt, maar wel de *patiënt*! Met andere woorden, het is een niet genoeg te loven feit, dat men den afwezigen collega van dienst wil zijn door zijn patiënt te behandelen, doch men heeft daarbij ter dege in het oog te houden, dat dan die behandeling *zóó* dient te wezen alsof het den *eigen* patiënt gold!

Heeft men daar om een of andere reden bezwaar tegen, dan is het beter den patiënt wèl een honorarium te berekenen, dan een behandeling toe te passen, die of tot verveling voor den patiënt aanleiding kan geven of die door deze niet gewenscht wordt.

Een voorbeeld moge dit toelichten. Gedurende een wekelange afwezigheid van den tandarts, vervoegt een patiënt zich bij een ander, teneinde geholpen te worden wegens pijn. Het blijkt dat alleen eenige extracties hulp kunnen verschaffen, waardoor een toestand in den mond ontstaat waarmede de patiënt geen dag langer wil blijven rondloopen dan hoog noodig is. Hij verzoekt dus den tandarts den mond zoo snel en zoo goed mogelijk in orde te brengen. Nu is echter Leiden in last. De collega betoogt dat dit in het geheel geen eenvoudige zaak is, dat hier gerestaureerd kan worden door brugwerk of prothese, dat in het eerste geval stiftanden of Jacketkronen in aanmerking kunnen komen, in het tweede rubber of goudwerk in een reeks van mogelijkheden, dat hij niet kan weten wat zijn bevriende collega hier zou willen doen, dat hij dus niet wil ingrijpen en wellicht een indicatie zal stellen waar de ander het niet mee eens behoeft te zijn, dat hij onder geen omstandigheden met dien ander daarover onaangenaamheden zou willen beleven, enz. enz. . . . en dat hij dus meent dat de behandeling maar moet wachten tot de eigen tandarts terug is. In een niet gering aantal gevallen zwijgt de door dit alles geïmponeerde patiënt en . . . wacht!

Het komt echter ook voor dat het slachtoffer niet berust en zijnerzijds betoogt dat dit alles wel waar zal zijn, maar dat hem dit volkomen onverschillig laat; dat hij zoo snel mogelijk behandeld wenschte te worden en dat als de èen er niet is, de ànder het dan maar moet doen!

Bij den strijd in dit conflict wint nu eens de patiënt en dan weer de tandarts, waarbij gemeenlijk een der partijen geïrriteerd is en blijft en niet zelden beide, waardoor de onvolprezen collegialiteit toch nog leelijk in het gedrang kan komen, doordat de ontevreden patiënt het nu ook nog den afwezige gaat kwalijk nemen en balsturig naar een derde gaat met een jarenlang aanhoudende grief tegen collegialiteitsbegrippen die hij begrijpen noch waardeeren kan!

Het wil ons voorkomen, dat in soortgelijke gevallen het gelijk inderdaad bij den patiënt berust en dat men verstandig doet ook begrippen van collegialiteit niet volgens een schema toe te passen, maar ieder geval naar eigen merites te beoordeelen. Dit kan nimmer moeilijkheden geven, wanneer men ze oplost op een wijze die men bereid is voor iedere groep van collega's te verdedigen.

Wanneer men een patiënt voor een ander behandelt, dan kunnen er tal van redenen zijn, waarom men zich die behandeling niet wenschte te laten honoreeren. Men zorge dan echter eenerzijds dat het honorarium aan den ànder wordt voldaan en de patiënt niet profiteert van een collegialiteitsgevoel dat dan volkomen verkeerd wordt toegepast, anderzijds dat de behandeling zoo afdoende is dat de patiënt onder geen omstandigheden schade kan hebben door het feit dat hij door een ànder dan zijn eigen tandarts behandeld werd.

Heeft men om welke reden ook geen lust de behandeling te verrichten uit vriendschaps of collegialiteitsoverwegingen, dan berekene men die behandeling aan den patiënt en verwittige den collega wat er gedaan is.

Indien de omstandigheden meebrengen — vertrek naar het buitenland, gebrek aan gelegenheid op een later tijdstip, enz. — dat uitgebreide behandelingen verricht moeten worden, of indien de patiënt dit uitdrukkelijk verlangt, dan neme men tijdelijk dien patiënt over en behandel hem naar beste weten

en vermogen. Het hangt dan weer geheel van het geval af, of men den patiënt een declaratie doet toekomen en den collega hiervan simpel mededeeling doet, dan wel dat men die declaratie door den bevrienden collega laat zenden en het bedrag daarvan geheel of gedeeltelijk vergoed krijgt. Met dit alles heeft echter de patiënt niets te maken, dit behoort geheel buiten hem om te gaan.

Slechts dan heeft men met gezonde collegialiteitsbegrippen te maken, kan er geenerlei schade worden gedaan aan het beroepsfatsoen en bovenal worden de belangen van den patiënt op geen enkele wijze geschaad!

N.
